

Pla Docent - Grau en Humanitats

- **Nom de l'assignatura:** Literatura espanyola
- **Curs acadèmic:** 2011-2012 **Curs :** Primer **Trimestre:** Tercer
- **Titulació / Estudis:** Grau en Humanitats - UPF **Codi assignatura:** 20010
- **Nombre de crèdits ECTS:** 6 **Hores dedicació estudiant (ECTSx25):** 150
- **Llengua o llengües de docència:** Castellà
- **Professorat:** María Morrás (hores plenàries), Xavier Tubau (hores plenàries i seminaris), Begoña Capllonch (seminaris) i Ana Casas (seminaris).

1. Presentació de l'assignatura

Aquesta assignatura es presenta com una introducció a la literatura espanyola dels segles XVI i XVII. A través de textos canònics dels tres grans àmbits genèrics: la poesia lírica, la ficció narrativa i el teatre, s'estudien les transformacions formals i temàtiques al llarg del temps que van constituint la tradició literària en el marc de les lletres europees. La perspectiva metodològica que s'adopta és doble: diacrònica pel que fa al desenvolupament dinàmic dels motius, temes i models, i d'anàlisi sincrònica del text (mecanismes retòrics i semàntics) i del context social i cultural. L'objectiu és conèixer algunes de les grans obres que fonamenten la tradició literària espanyola i assolir un bon nivell de competència interpretativa útil per a qualsevol text dels Segles d'Or.

2. Competències a assolir

Competències generals	Competències específiques
Instrumentals 1. Capacitat de lectura i comprensió de textos complexos formalment i semàntica. Identificació de la informació implícita en el text. 2. Capacitat d'anàlisi i síntesi. 3. Capacitat d'expressió escrita en la pròpia llengua. 4. Raonament abstracte i capacitat de crear xarxes conceptuals a l'entorn d'un tema determinat. Comprensió de la interrelació entre literatura, art, història i pensament. 5. Habilitat en el tractament i gestió de la informació. Interpersonals 6. Coneixement de la diversitat cultural. 7. Capacitat de reflexió d'ordre ètic sobre la conducta humana. 8. Capacitat de formular judicis de contingut estètic. 9. Adaptació al treball en grup basat en la confrontació raonada de punts de vista.	 1. Coneixement de l'origen de la tradició literària espanyola dels Segles d'Or en tres sèries: la poesia lírica culta i popular, la ficció moderna i el teatre com a fusió de text i espectacle. 2. Capacitat per comprendre i interpretar en el seu context històric, social i cultural textos literaris complexos. 3. Capacitat per analitzar les estructures formals de diferents gèneres literaris. 4. Capacitat per reconèixer els trets característics d'una obra literària clàssica o canònica i identificar els elements de continuïtat i els d'innovació. 5. Lectura crítica. Capacitat per establir interrelacions en un mateix text i amb altres textos coetanis, anteriors i posteriors. 6. Competència expressiva en llengua castellana.

3- Continguts

Tema 1- Introducció a la literatura dels Segles d'Or

- 1.1- Conceptes bàsics: Edat Mitjana, Renaixement, Barroc, Segles d'Or
- 1.2- L'humanisme italià i la seva influència en la cultura hispànica
- 1.3- Les idees literàries del Renaixement
- 1.4- Les idees literàries del Barroc

Tema 2- La prosa de ficció

- 2.1- Modalitats narratives dels segles XVI i XVII
- 2.2- El *Lazarillo de Tormes* i la novel·la picaresca
- 2.3- La teoria de la ficció a Cervantes

Tema 3- La lírica

- 3.1- Corrents poètics dels segles XVI i XVII
- 3.2- Lírica renaixentista: Garcilaso de la Vega, san Juan de la Cruz i fray Luis de León
- 3.3- Lírica barroca: Luis de Góngora, Lope de Vega i Francisco de Quevedo

Tema 4- El teatre

- 4.1- El teatre comercial i el teatre cortesà dels segles XVI i XVII
- 4.2- La preceptiva dramàtica i l'*Arte nuevo de hacer comedias* de Lope de Vega
- 4.3- *El castigo sin venganza* de Lope de Vega

4- Avaluació

Exercicis de seminari. S'hauran de lliurar dos exercicis pràctics, que tindran una incidència en la nota final del 40% (20% per cadascun dels exercicis).

Examen final. La puntuació obtinguda a l'examen final, que serà programat segons el calendari oficial d'exàmens, valdrà un 60% sobre el conjunt de la nota.

Per aprovar l'assignatura caldrà haver obtingut, com a mínim, una qualificació de quatre (4) a l'examen final.

Avaluació de la llengua castellana. Es considera condició necessària per aprovar aquesta assignatura demostrar un bon nivell de competència normativa en l'ús de la llengua castellana.

Convocatòria extraordinària de setembre. En cas que suspengui l'assignatura en la convocatòria ordinària de juny, l'estudiant podrà presentar-se al setembre per recuperar l'examen i/o els exercicis que tingui suspesos. No caldrà que recuperi els exercicis ja superats, dels quals se li guardarà la nota.

5- Bibliografia i recursos didàctics

• Bibliografia obligatòria

Lazarillo de Tormes, ed. Francisco Rico, Madrid, Cátedra, 1998.

Antología poética de los Siglos de Oro, ed. José María Micó i Begoña Capllonch, Barcelona, Vicens-Vives, en curs de publicació.

LOPE DE VEGA, *El castigo sin venganza*, ed. Alejandro García Reidy, Barcelona, Crítica, 2009.

• Bibliografia recomanada

Obres generals

ALVAR, Carlos, José-Carlos MAINER i Rosa NAVARRO, *Breve historia de la literatura española*, Madrid, Alianza, 1997.

CANAVAGGIO, Jean, dir., *Historia de la literatura española*, 6 vols., Barcelona, Ariel, 1994-1995.

JONES, R. O., dir., *Historia de la literatura española*, 7 vols., Barcelona, Ariel, 1973-1984. Especialment, Alan D. Deyermond, *La Edad Media*, Barcelona, Ariel, diverses edicions.

PEDRAZA JIMÉNEZ, Felipe, i Milagros RODRÍGUEZ CÁCERES, *Manual de literatura española*, 15 vols., Estella, Cénlit, 1981-2003.

RICO, Francisco, dir., *Historia y crítica de la literatura española*, 9 vols., Barcelona, Crítica, 1980-1992; seguits de *Primeros suplementos*, 9 vols., 1991-2001.

RICO, Francisco, *Breve biblioteca de autores españoles*, Barcelona, Seix Barral, 1990.

• Bibliografia complementària

La bibliografia específica per a cada tema es donarà i comentarà el primer dia de classe plenària. Això no obstant, els següents llibres són de lectura molt recomanable:

ARELLANO, Ignacio, *Historia del teatro español del siglo XVII*, Madrid, Cátedra, 1995.

BLECUA, Alberto, *Signos viejos, signos nuevos. Estudios de historia literaria*, Barcelona, Crítica, 2006.

HUERTA CALVO, Javier, *Historia del teatro español*, Madrid, Gredos, 2003, 2 vols.

LÁZARO CARRETER, Fernando, *Estilo barroco y personalidad creadora*, Madrid, Cátedra, 1974.

MAINER, José Carlos, dir., *Historia de la literatura española*, Barcelona, Crítica, en curs de publicació: vegeu vol. 3 de Pedro Ruiz Pérez, *El siglo del arte nuevo, 1598-1691*, Barcelona, Crítica, 2010.

RICO, Francisco, *La novela picaresca y el punto de vista*, Barcelona, Seix Barral, diverses edicions.

RILEY, Edward, *Teoría de la novela en Cervantes*, Madrid, Taurus, 1966.

• Recursos didàctics

Els alumnes hauran d'adquirir un dossier de textos amb el qual es treballarà a les hores plenàries i als seminaris. També disposaran d'una selecció de textos complementaris a l'Aula Global de l'assignatura, d'on hauran de descarregar-los i imprimir-los quan els professors els ho indiquin.

6- Metodologia

L'enfocament metodològic de l'assignatura segueix dues línies principals, segons siguin les classes plenàries o seminaris. En el cas de les classes plenàries, hi haurà dos models: la classe magistral i la classe participativa conduïda pel professor. La classe magistral s'orienta cap a la presentació general i panoràmica de marcs i/o moviments històrics, socials, estètics o específicament literaris, així com a la introducció als autors i les obres estudiades. La classe participativa estarà basada en la lectura i comentari de les obres de lectura obligatòria. Finalment, les classes de seminari es dedicaran al comentari de textos i a la realització d'exercicis orientats a l'aplicació pràctica de les nocions teòriques exposades a les classes plenàries.

7- Programació d'activitats

ASSIGNATURA LITERATURA ESPANYOLA Curs 2011-12 Tercer trimestre Grup 1: de 09:00-11:00/ Grup 2: de 12:00-14:00/ Grup 3: de 12:00-14:00			
	Dilluns	Dimecres	Divendres
Setmana 1 09.04-13.04	No lectiu	<i>Plenàries</i> M. Morrás, X. Tubau Tema 1: Introducció a la literatura dels Segles d'Or	<i>Seminaris</i> 101, 102 - B. Capllonch 201, 202 - A. Casas 301, 302 - X. Tubau Tema 1: Introducció a la literatura dels Segles d'Or
Setmana 2 16.04-20.04	<i>Plenàries</i> M. Morrás, X. Tubau Tema 1: Introducció a la literatura dels Segles d'Or	<i>Plenàries</i> M. Morrás, X. Tubau Tema 1: Introducció a la literatura dels Segles d'Or	<i>Seminaris</i> 101, 102 - B. Capllonch 201, 202 - A. Casas 301, 302 - X. Tubau Tema 1: Introducció a la literatura dels Segles d'Or
Setmana 3 23.04-27.04	No lectiu	<i>Plenàries</i> M. Morrás, X. Tubau Tema 2: La prosa de ficció	<i>Seminaris</i> 101, 102 - B. Capllonch 201, 202 - A. Casas 301, 302 - X. Tubau Tema 2: La prosa de ficció
Setmana 4 30.04-04.05	<i>Plenàries</i> M. Morrás, X. Tubau Tema 2: La prosa ficció	<i>Plenàries</i> M. Morrás, X. Tubau Tema 2: La prosa de ficció	<i>Seminaris</i> 101, 102 - B. Capllonch 201, 202 - A. Casas 301, 302 - X. Tubau Tema 2: La prosa ficció 4 de maig → Lliurament del primer exercici pràctic
Setmana 5 07.05-11.05	<i>Plenàries</i> M. Morrás, X. Tubau Tema 2: La prosa de ficció	<i>Plenàries</i> M. Morrás, X. Tubau Tema 2: La prosa de ficció	<i>Seminaris</i> 101, 102 - B. Capllonch 201, 202 - A. Casas 301, 302 - X. Tubau Tema 2: La lírica

Setmana 6 14.05-18.05	<i>Plenàries</i> M. Morrás, X. Tubau Tema 2: La lírica	<i>Plenàries</i> M. Morrás, X. Tubau Tema 2: La lírica	<i>Seminaris</i> 101, 102 - B. Capllonch 201, 202 - A. Casas 301, 302 - X. Tubau Tema 3: La lírica
Setmana 7 21.05-25.05	<i>Plenàries</i> M. Morrás, X. Tubau Tema 3: La lírica	<i>Plenàries</i> M. Morrás, X. Tubau Tema 3: La lírica	<i>Seminaris</i> 101, 102 - B. Capllonch 201, 202 - A. Casas 301, 302 - X. Tubau Tema 3: La lírica
Setmana 8 28.05-01.06	No lectiu	<i>Plenàries</i> M. Morrás, X. Tubau Tema 3: La lírica	<i>Seminaris</i> 101, 102 - B. Capllonch 201, 202 - A. Casas 301, 302 - X. Tubau Tema 3: La lírica 1 de juny → Lliurament del segon exercici pràctic
Setmana 9 04.06-08.06	<i>Plenàries</i> M. Morrás, X. Tubau Tema 4: El teatre	<i>Plenàries</i> M. Morrás, X. Tubau Tema 4: El teatre	<i>Seminaris</i> 101, 102 - B. Capllonch 201, 202 - A. Casas 301, 302 - X. Tubau Tema 3: El teatre
Setmana 10 11.06-15.06	<i>Plenàries</i> M. Morrás, X. Tubau Tema 4: El teatre	<i>Plenàries</i> M. Morrás, X. Tubau Tema 4: El teatre	<i>Seminaris</i> 101, 102 - B. Capllonch 201, 202 - A. Casas 301, 302 - X. Tubau Tema 4: El teatre

Setmana 11 18.06-22.06	<i>Plenàries</i> M. Morrás, X. Tubau Tema 4: El teatre		
---	--	--	--